

WOORD VAN DANK

Onder de zeer velen die aan de totstandkoming van dit boek het hunne hebben bijgedragen, ben ik allereerst en bovenal dank verschuldigd aan mijn promotor Piet de Rooy. Zijn steeds zorgvuldig gedoseerde en altijd doeltreffende kritiek heeft, samen met het vertrouwen dat hij in de onderneming stelde, het werken aan dit proefschrift tot een uiterst plezierige bezigheid gemaakt. Herman de Liagre Böhl ben ik dankbaar voor zijn bereidheid als copromotor op te treden en voor de inzet waarmee hij het zedelijk gehalte van mijn schrijven trachtte te bevorderen.

Homme Wedman en Paul van Horssen hebben mij hun ongepubliceerd onderzoeksmateriaal ruimhartig ter beschikking gesteld en daarmee wezenlijk bijgedragen aan het boek. Henk Smit, mijn geschied- en letterkundigeschoonvader, heeft de tekst uiterst nauwgezet gelezen en van commentaar voorzien. Mijn dank voor hun belangeloze inzet is groot.

Marten Buschman en de andere redacteurs van het veelgelezen prachtblad *Onvoltooid Verleden* hebben, net als Alex Geelhoed en de overige leden van de onvolprezen Werkgroep Andere Tijden, mijn arbeidsvreugde zeer vergroot door er op gezette tijden aan te herinneren dat er meer geschiedenis is dan alleen die van het troepje Amsterdamse oproerkraaiers in de negentiende eeuw.

Marijke de Jong, mijn moeder, heeft altijd gedacht dat het allemaal wel goed zou komen, ook toen zulks nog vrij onwaarschijnlijk moet hebben geleken. Zonder haar zou dit boek niet zó geschreven zijn. Dat geldt ook voor de mensen die de afgelopen jaren bereid waren met mij samen te leven. Thias, Melle en Lovis wisten mij, op hun geheel eigen wijze en zonder veel moeite, telkens te verleiden het werk neer te leggen om iets nóg leukers te gaan doen. Christianne Smit toonde zich, als historica met diepgaand inzicht in het leven en streven van 'grrroote mannen' en 'rijke sodemieters', als onuitputtelijke bron van wijze oordelen en nuttige wenken, als liefhebbend critica en als onvermoeibaar strijdster voor huiselijk geluk en levensvreugd een onmisbare steun en toeverlaat.

